

Sociaal Zorgpad Ongeplande Zwangerschap

1. Doel en toepassingsgebied

Het zorgpad biedt aanknopingspunten voor het begeleiden van cliënten een ongewenste dan wel ongeplande zwangerschap in zowel de verloskundigenpraktijk als het ziekenhuis en Medisch Maatschappelijk Werk.

2. Achtergrondinformatie opbouw zorgpad

Het ongewenst zijn van een zwangerschap kan de zwangerschapsuitkomst negatief beïnvloeden, zo bestaat er een verhoogd risico op vroeggeboorte. Vrouwen met een ongewenste zwangerschap roken vaker door, blijven vaker alcohol en drugs gebruiken, slikken minder foliumzuur en komen later in zorg. Een ongewenste zwangerschap is in de volksmond veelal gelijk aan een onbedoelde of ongeplande zwangerschap. Onbedoelde zwangerschappen kunnen, uiteindelijk, wel degelijk gewenst zijn. Onbedoeld zwanger veroorzaakt vaak stress die zo sterk kan zijn dat de zwangerschap ongewenst kan lijken. Het is belangrijk om dit met de zwangere cliënt te bespreken. FIOM (070-2052222) en Siriz (www.siriz.nl) kunnen de zwangere cliënten hierbij ondersteunen.

In Nederland is abortus toegestaan tot het kind levensvatbaar is. Voor de wetgever ligt die grens bij 24 weken. (www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/abortus/voorwaarden-abortionus). Vanwege een onzekerheidsmarge bij het vaststellen van de duur van de zwangerschap houden artsen in abortusklinieken 22 weken aan als grens. De vrouw neemt de beslissing over het al dan niet uitdragen van een zwangerschap. Vrouwen die meer dan 16 dagen over tijd zijn hebben een wettelijk verplichte bedenktijd van 5 dagen. Het is belangrijk dat de vrouw deze afweging niet alleen maakt, maar ook bespreekt met haar partner, ouders, andere familieleden, vrienden of vriendinnen of een hulpverlenende instantie (CASA, FIOM of Siriz). Wanneer het bij jongeren <16 jaar niet mogelijk is om ouders in te lichten wegens bijvoorbeeld huiselijk geweld of hun culturele achtergrond, kan de FIOM hulp bieden bij de keuze en eventuele abortus zonder medeweten van hun ouders.

In Den Haag worden vrouwen met een ongewenste zwangerschap voor abortus doorverwezen naar: Casa Kliniek, Van Beverningkstraat 134, 2582 VL Den Haag (088-8884444), info@casaklinieken.nl, www.casaklinieken.nl.

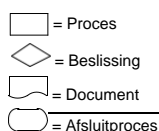
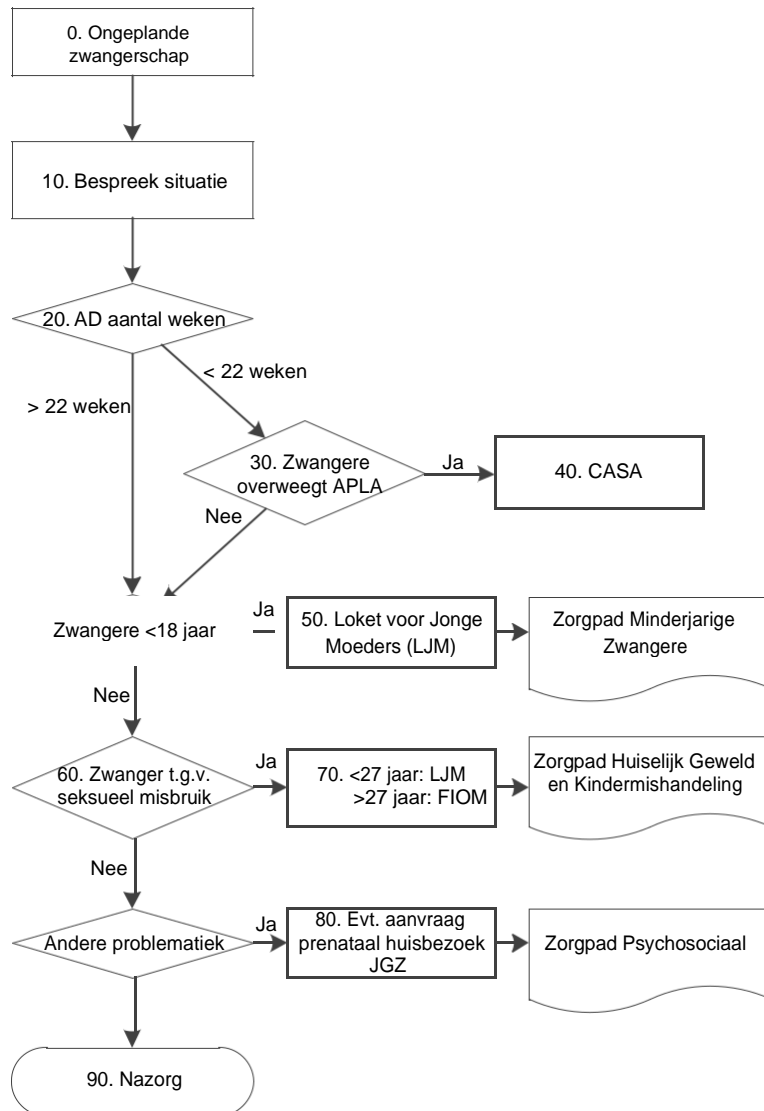
Ongewenst zwanger (met een amenorroe langer dan 22 weken):

- Indien de zwangere zich later meldt dan een amenorroe van 22 weken, dan wordt ook het Zorgpad Te Laat in Zorg relevant (in ontwikkeling). Omdat de vrouw de zwangerschap dan uit zal dragen, dient geïnventariseerd te worden hoe ongewenst de zwangerschap is en welke problematiek er eventueel verder speelt. Deze zorg kan verleent worden met ondersteuning van andere partners in het medische en niet medische veld. Zie ook Zorgpad Psychosociale Problematiek.
- Extra aandacht voor seksueel misbruik, loverboys, seksueel overdraagbare ziektes etc.
- Het Loket voor Jonge Moeders is er voor zwangere cliënten tot en met 27 jaar. Zij kunnen er terecht voor allerlei vormen van ondersteuning (JIP, Amsterdamse Veerkade 17a, Den Haag, 070-3655930).
- Is de cliënt jonger dan 18 jaar dan wordt ze, na overleg, door de zorgverlener aangemeld bij het Loket voor Jonge Moeders (070-3655930) o.a. voor de voogdij. Daar regelt men de inventarisatie en toeleiding naar passende ondersteuning (zie Zorgpad Minderjarige Zwangere).
- Het is wenselijk om met de zwangere cliënt en haar partner of familie te kijken naar de situatie na de geboorte. FIOM (070-205222 en vragen naar FIOM) en Siriz (www.siriz.nl) bieden ondersteuning bij ongeplande zwangerschap, voorbereiding op bevalling en ouderschap, relatieproblemen en/of sociaal netwerk.
- Het heeft meerwaarde om, in overleg met de cliënt, ook de huisarts te betrekken. Hij of zij heeft in veel gevallen een beter beeld van de voorgeschiedenis en de context van de zwangere cliënt.
- Een prenataal huisbezoek van de JGZ kan ondersteunend zijn en biedt continuïteit voor de periode na de bevalling. De aanvraag hiervoor vindt plaats in overleg met de zwangere cliënt.
- Indien er geen andere problematiek speelt wordt met oog op de warme overdracht het kind na de partus aangemeld bij de CJG/JGZ. Hiermee wordt vervolgzorg geborgd.
- Bespreek anticonceptie in het kraambed.

3. Bronnen en informatie

- Fiom: www.fiom.nl
- Siriz: www.siriz.nl
- NVOG. Richtlijn zwangerschapsafbreking tot 24 weken, op http://nvog-documenten.nl/richtlijn/item/pagina.php?richtlijn_id=503
- Veelgestelde vragen rond abortus: <http://www.ngva.net/public/faq/>
- NHG Richtlijn en standaard: <https://www.nhg.org/standaarden/volledig/nhg-standaard-zwangerschap-en-kraamperiode>

Sociaal Zorgpad Ongeplande Zwangerschap

0. Client geeft aan dat zwangerschap ongepland is.

Ze komt voor de zorg bij de verloskundige. Het vervolg is afhankelijk van de leeftijd van de zwangere cliënt, de duur van de zwangerschap en van de keuzes van de vrouw. Jongeren <16 jaar hebben toestemming nodig van ouder/voogd. Indien dit niet mogelijk is of in het belang van de minderjarige is, verwijs voor hulp naar de FIOM (070-2052222 – vragen naar FIOM).

10. Ongewenst/Onbedoeld/Ongepland: bespreek de twijfels van de zwangere cliënt. Wijs cliënt op de mogelijkheden om dit te bespreken. Loket voor Jonge Moeders <27 jaar (070-3655930), FIOM (070-2052222 – vragen naar FIOM) en Siriz (www.siriz.nl).

20. Zwangerschapsduur is bepalend voor mogelijkheden. Bepaling van de duur van de zwangerschap (termijn echo) bij 10 weken geeft beste indicatie. In de praktijk wordt een zwangerschapsduur van 22 weken gehanteerd voor APLA(Abortus Provocatus Lege Artis).

30. Zwangerschapsafbreking APLA gewenst, doorverwijzing kan tot 22 amenorroe. Houdt rekening met termijn vaststelling en wettelijk 5 dagen bedenktijd.

40. Casa Kliniek Den Haag
Van Beverningkstraat 134, 2582 VL Den Haag 088-8884444,
info@casaklinieken.nl
www.casaklinieken.nl

50. Is de cliënt onder de 18 jaar dan doorverwijzen naar Loket voor Jonge Moeders (JIP Den Haag, 070-3655930), inloop spreekuur op dinsdag en vrijdag van 13:00 tot 16:00 uur.
Zie ook Zorgpad Minderjarige Zwangere.

60. Is deze zwangerschap de oorzaak van seksueel misbruik. Speelt incest of loverboys een rol? Vanwege wetgeving <18 jaar belangrijke vraag, >18 jaar uiteraard nog steeds een mogelijkheid.

70. Onder de 27 jaar worden cliënten verwezen naar het Loket voor Jonge Moeders (JIP Den Haag 070- 3655930) inloop spreekuur op dinsdag en vrijdag van 13:00 tot 16:00 uur. Cliënten ouder dan 27 jaar kunnen terecht bij FIOM (070-2052222, vragen naar FIOM)

Zie ook Zorgpad Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

80. Zorgen over de gezinssituatie, twijfels over de opvoedingssituatie en continuïteit na de bevalling overweeg aanvraag prenataal huisbezoek door de JGZ/CJG via formulier: cjg.jgz@denhaag.nl
Buiten Den Haag: prentalezorg@jqzshw.nl

Zie ook Zorgpad Psychosociaal Problematiek voor de aanwezige ondersteuning in Den Haag.

90. Bewaak bij cliënt of geboden hulp voldoende is. Denk aan huisarts, CJG en thuissituatie/sociaal ondersteunend systeem.